

KATHOLIEKE UNIVERSITEIT
LEUVEN

LUCAS

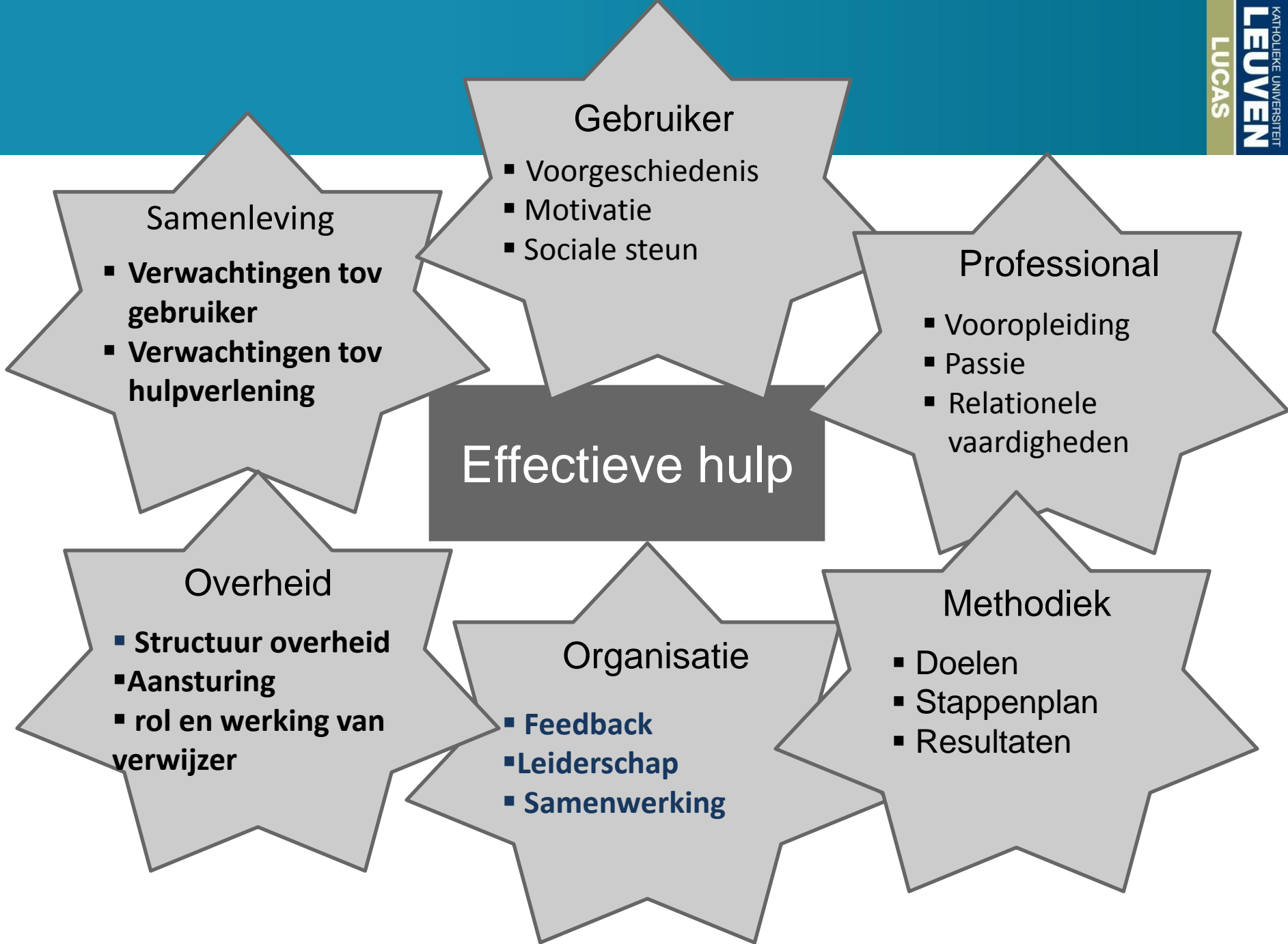
Een ruime invulling van EBP als opportuniteit

Prof. dr. Koen Hermans

Projectleider Armoede en Welzijn LUCAS /
Onderzoeksgroep Sociaal Werk KU Leuven

- EBP: één van de belangrijkste evoluties in welzijnssector
- Overgewaaid uit medische wereld
- Niet weg te denken uit beleidsteksten
- Verhogen van effectiviteit en efficiëntie

- Enkel die behandelingen toepassen die blijken te werken
 - Via 'randomised controlled trials (RCT): experimenteel onderzoek
 - Protocolleren van methodiek
 - Implementatie van protocols
- Toepasbaar ?
- Realistisch ?
- Zinvol ?

Effectieve hulp: een veelheid aan factoren

- Kinder- en jeughulp is complex
- Vele factoren spelen een rol bij effectiviteitsvraagstuk
- Elk onderdeel heeft zijn eigen logica
- Veel hangt af van de interactie tussen al die factoren

→ En dus onvoorspelbaar ?

- **Eerste optie: Ontkennen van complexiteit**
 - Doelgroepafbakening
 - Methodiek is allesbepalend
 - Effectiviteit van methodiek testen : RCT
 - Kennisproductie → kennistoepassing
 - Onderzoekers als scherprechters

- Enge benadering EBP
- praktijk als object / onderzoek over praktijk

Hoe omgaan met complexiteit (2)

- Tweede optie: (over)accentueren van complexiteit
 - Hulpverlening is altijd waardengeladen en relationeel
 - Per definitie moeilijk te onderzoeken
 - professionele intuïtie en autonomie zijn allesbepalend
 - Hulp is ambacht en/of kunst
 - Onderzoekers als ‘moral support’

- Uitgesproken verwerping van EBP
- Maar ook negeren van relevant onderzoek

Derde optie?

- Polarisering tussen verschillende kampen
- Kampen poetsen hun imago op door 'lastercampagnes'
- Welke rol kan onderzoek spelen voor de hulp en ondersteuning?
- Hoe kunnen we onderzoek op een positieve manier inzetten ?

Derde optie: een ruime invulling

Drie concrete pistes

- Kennisproductie en het gebruik van onderzoek
- Leg focus op generieke factoren
- Methodiekontwikkeling: van ‘wat werkt’ naar ‘wat maakt dat het werkt’

Kennisproductie

Kennisparadox

Yes, it's quite a noise - but are we having any impact?

3 types van 'effectief' gebruik van onderzoek

(Nutley, 2007; SCIE, 2004)

- Hoe interactieve benadering vormgeven?
- Nutley (2007):
 - Onderzoeksgerichte praktijkwerker
 - Protocol-model
 - Organisatiemodel

- Individuele verantwoordelijkheid van praktijkwerker
- Autonomie : hij kiest zelf wat hij doet
- Bijscholing = individuele keuze
- Lineair model: eerst onderzoek, dan toepassing

- Onderzoeksresultaten : vertaald in protocols, procedures en richtlijnen
- Instrumenten verspreid door
 - Overheid binnen beleidsdomein
 - Directies binnen voorzieningen

- Leiderschap en veranderingsmanagement zijn sleutelfactoren
- Doorvertalen van onderzoeksresultaten
- Eigenaarschap van onderzoek
- ‘research-minded’ en lerende organisatiecultuur
- partnerschap met universiteit en andere kennisinstellingen

- 'readiness to change'
- Leiderschap in organisatie
- En hoe groot is draagvlak bij partners

Nederlandse ideaaltype : academische werkplaats

- Tranzo (Universiteit Tilburg) als koploper
- Brugfunctie tussen praktijk en onderzoek
- Duurzaam partnerschap
- Uitbouw van een kennisinfrastructuur
- ‘Science practitioner’ als centrale actor
- ZonMW als financierder voor heel Nederland

- Betrekken van het gebruikersperspectief ?

Ervaringen met AW in Nederland

- Verwetenschappelijkten EN vermaatschappelijkten
- Verbinden van perspectieven is niet eenvoudig
- Verschillende snelheden
- Wetenschappelijke output garanderen
- Belang van constant werken aan samenwerking
- ‘wicked problems’ niet uit de weg gaan
- Beperkte participatie van ‘gebruiker’, ‘cliënt’, ‘burger’

Generieke werkzame factoren in beeld brengen

- Mattheuseffect
- ECM: zoeken minder snel hulp, hulpverlening bereikt hen minder goed en minder geschikt aanbod
- Betrekken van het systeem

- Matching
- Culturele sensitiviteit
- Geloof in de professional :
- Generieke competenties: betrouwbaarheid, empathie, respect

- ‘werkrelatie’ tussen ouders en professionals
- Gelijkwaardigheid
- Erkenning van ervaringsdeskundigheid van ouders
- Openen van black box: wat gebeurt er echt?

Beperkingen onderzoek rond opvoedingsondersteuning

- Vaak toch focus op kwetsbare gezinnen
- Meer over moeders dan over vaders
- Meer over jonge dan oudere kinderen
- Onderzoek bij professionals of bij gebruikers?
- Openen van black box : Achterliggende mechanismen buiten beeld

Methodiek expliciteren als opstap

- Doelgroep : niet over maar met ouders spreken
 - Wat verwachten ouders ?
 - Wat vinden ouders belangrijk ?
- Doelstelling
- Werkwijze
- Benodigde generieke competenties
- onderbouwing van werkwijze:
 - Niet werkt het, maar wel ‘wat maakt dat het werkt’
 - Welke achterliggende mechanismen?